

Ekonomiye Dair Öne Çıkan Düzenlemeler ¹

30 Mart-5 Nisan 2023

KKM'de faiz tavanı kalktı

Hazine destekli TL Kur Korumalı Mevduat (KKM) hesaplarında, politika faizinin 3 puan üzerindeki azami faiz uygulaması sona erdi. Asgari faiz oranı politika faiz oranında olacak ve KKM faizi için üst sınırı banka belirleyecek.

İlgili karar metninde, "Bu Karar kapsamında destekten faydalanacak KKH'lere ilişkin faiz oranı ikinci fıkradaki asgari orandan az olmamak üzere bankalar ve yararlanıcılar arasında serbestçe belirlenir." ifadeleri kullanıldı. Dövizden dönüşümlü olan KKM'lerde tavan 26 Ocak'ta kaldırılmıştı.²

KKM ile ilgili iki yeni düzenleme

Türk lirasına geçişte sağlanacak destek için söz konusu döviz tevdiat veya döviz cinsinden katılım fonu hesaplarının 31 Aralık'a kadar açılmış olması şartı, 31 Mart 2023'e uzatıldı. Yeni düzenlemeyle ilgili hesaplarının vadesini belirleyen madde de değiştirildi.

TCMB taraflı Kur Korumalı Mevduatlarda tarih kapsamı genişletildi.

Resmi Gazete'de yayımlanan düzenlemeye göre, Türk lirasına geçişte sağlanacak destek için, söz konusu Döviz tevdiat veya döviz cinsinden katılım fonu hesaplarının açılma tarihi 31 Mart 2023'e uzatıldı. Bir önceki düzenlemeye göre bu tarih 31 Aralık 2022 olarak belirlenmişti.

Yeni düzenlemeyle vade sınırlamasının da kaldırıldığı görüldü. Daha önce ilgili tebliğde yer alan "Banka tarafından yurt içi yerleşik gerçek kişiler ve yurt içi yerleşik tüzel kişiler için 3 ay, 6 ay veya 1 yıl vadeli Türk lirası mevduat veya katılma hesabı açılır" ifadesi değiştirildi. Yeni maddede sadece "Banka

¹ Bu bülten TEPAV tarafından hazırlanmakta ve iş dünyasının yakından takip ettiği vergi, istihdam, devlet destekleri, ticaret ya da finansal alanlardaki öne çıkan yasal düzenlemeleri esas almaktadır.

² Mevduat ve Katılma Hesaplarının Kur Artışlarına Karşı Desteklenmesine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7016). Resmi Gazete, Sayı: 32149. (31 Mart 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/03/20230331-15.pdf>

tarafından açılacak Türk lirası mevduat veya katılma hesaplarının vadeleri Merkez Bankasınca yayımlanacak usul ve esaslarda belirlenir" ifadeleri kullanıldı.³

Altın hesaplarında da vade düzenlemesi

Resmi Gazete'de yayımlanan ayrı düzenlemeyle altın hesaplarında da vade sınırlaması kaldırıldı. Buna göre, Altın Hesaplarından Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ'de yer alan "Banka tarafından yurt içi yerleşik gerçek kişiler ve yurt içi yerleşik tüzel kişiler için 3 ay, 6 ay veya 1 yıl vadeli Türk lirası mevduat veya katılma hesabı açılır" ifadesi değiştirildi. Yeni fıkrada "Banka tarafından açılacak Türk lirası mevduat veya katılma hesaplarının vadeleri Merkez Bankasınca yayımlanacak usul ve esaslarda belirlenir" ifadeleri kullanıldı.⁴

Hazine iç borçlanma stratejisini açıkladı

Hazine ve Maliye Bakanlığı, Nisan-Haziran dönemine ilişkin açıkladığı iç borçlanma stratejisini göre, 175,3 milyar liralık iç borç servisine karşılık, 179 milyar liralık iç borçlanma gerçekleştirecek.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, Nisan'da 30 milyar lira, Mayıs'ta 85 milyar lira ve Haziran'da 64 milyar lira iç borçlanmaya gidecek.

Bakanlığın Nisan-Haziran dönemi iç borçlanma stratejisinde, Nisan ayında 16,3 milyar liralık iç borç servisine karşılık toplam 30 milyar liralık, Mayıs'ta 103,1 milyar liralık iç borç servisine karşılık toplam 85 milyar liralık, Haziran'da 55,9 milyar liralık iç borç servisine karşılık 64 milyar liralık iç borçlanma yapılması öngörülüyor. Nisan, Mayıs ve Haziran aylarındaki iç borçlanmanın tamamının piyasadan oluşması bekleniyor. Bu dönemde 20 tahvil ihalesi düzenlenecek. Nisan'da 72,8 milyar liralık, Mayıs'ta 115 milyar liralık ve Haziran'da 63,7 milyar liralık ödeme yapılacak. Bu ödemelerin 76,4 milyar lirası dış borç servisinden oluşacak.⁵

BDDK, T.O.M. Katılım Bankası AŞ'ye faaliyet izni verdi

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun (BDDK) daha önce kuruluş izni verilen T.O.M. Katılım Bankası AŞ'ye faaliyet izni verilmesine ilişkin kararı, Resmi Gazete'de yayımlandı.

³ Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2021/14)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2023/7), Resmi Gazete, Sayı: 32150. 1 Nisan 2023.

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230401-10.htm>

⁴ Altın Hesaplarından Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2021/16)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2023/8). Resmi Gazete, Sayı: 32150. (1 Nisan 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230401-11.htm>

⁵ HMB, İç Borçlanma Stratejisi Nisan – Haziran 2023. (31 Mart 2023).

<https://ms.hmb.gov.tr/uploads/2023/03/Tr4-Nisan-Haziran-2023-Ic-Borclanma-Stratejisi.pdf>

Kurucuları arasında A101 Marketleri'nin Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Yaşar Aydın'ın da bulunduğu bankanın sermayesi 1,5 milyar lira olarak belirlendi. Katılım bankası olarak faaliyet gösterecek olan T.O.M. Katılım Bankası'nın açılışı da "Technology of Money" olarak duyuruldu.⁶

Demir-çelikte gümrük vergisine erteleme

Demir-çelik ürünlerine uygulanacak gümrük vergisinin yürürlük tarihi Mayıs başına ertelendi.

Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanı kararına göre, alışımlı veya alışsız demir ve çelikten yassı hadde mamullerinin menşe ülkelerine göre düzenlenen gümrük vergilerinin yürürlük tarihi 1 Mayıs olarak değiştirildi.⁷

EPDK nisan ayına ilişkin elektrik tarifelerini belirledi

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), faaliyet bazlı, nihai ve yeşil tarife tablolarını yayımladı. Elektrikte tüm abone gruplarının 1 Nisan'dan itibaren geçerli olan tarifeleri belirlendi.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), faaliyet bazlı, nihai ve yeşil tarife tablolarını yayımladı. Buna göre, tüm abone gruplarında yüzde 15 indirimle gidildi. İlk kademedeki bulunan mesken abonelerinin tarifesinde kilovatsaat başı fiyat 133,7261 kuruş, yüksek kademedeki yer alanların tarifesinde ise kilovatsaat başı fiyat 198,7345 kuruş oldu. İlk kademedeki yer alan ticarethane abonelerinin tarifesinde elektriğin kilovatsaat fiyatı, 232,8404 kuruş, yüksek kademedeki kilovatsaat fiyatı da 309,1899 kuruş olarak belirlendi. Alçak gerilim sanayi abonelerinin elektrik tarifesinde kilovatsaat fiyatının 308,5326 kuruş olması kararlaştırıldı. Öte yandan, yeşil tarifede kilovatsaat fiyatı 258,4316 kuruş olarak belirlendi.⁸

Bazı KDV uygulamalarında değişiklik yapıldı

Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığının Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri No: 46) Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Tebliğ ile mücbir sebep ilan edilen yerlerde mükellefiyet kaydı bulunması nedeniyle mücbir sebep kapsamına alınan ancak faaliyetlerine olağan şekilde devam edebilecek nitelikteki mükelleflerin,

⁶ Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 30/03/2023 Tarihli ve 10561 Sayılı Kararı. Resmi Gazete, Sayı: 32149. (31 Mart 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/03/20230331-8.pdf>

⁷ 27/1/2023 Tarihli ve 6776 Sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile Yürürlüğe Konulan İthalat Rejimi Kararında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 7014). Resmi Gazete, Sayı: 32149. (31 Mart 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/03/20230331-13.pdf>

⁸ Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 30/03/2023 Tarihli ve 11769, 11770, 11771, 11772, 11773, 11775, 11776, 11777 ve 11778 Sayılı Kararları. Resmi Gazete, Sayı: 32149. (31 Mart 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/03/20230331-7.pdf>

idareye mücbir sebep halinin sona erdirilmesi amacıyla yapacakları başvuru neticesinde yapılacak değerlendirmeye göre bu halinin sona ereceği ve söz konusu mükelleflerin alış ve satışlarında genel usuller çerçevesinde tevkifat uygulanabileceği hususu açıklığa kavuşturuldu.

Öte yandan 6775 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 1 Şubat 2023'ten itibaren yapılan işlemlere uygulanmak üzere mükelleflerin KDV iade hakkı doğuran işlemlerine ilişkin olarak iade talebinde bulunabilecekleri asgari tutar 2 bin lira olarak belirlendi.⁹

6 il daha afet bölgesi ilan edildi

6 Şubat'ta meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle Kayseri, Mardin, Tunceli, Niğde, Bingöl ve Batman da afet bölgesi ilan edildi.

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD), Kahramanmaraş merkezli 6 Şubat'ta yaşanan depremlerde Bingöl, Kayseri, Mardin, Tunceli, Niğde ve Batman'da hasar gören binaların bulunduğu yerleşim yerlerinin "Genel Hayata Etkili Afet Bölgesi" kabul edildiğini bildirdi.¹⁰

Zorunlu trafik sigortasında azami prim artış tutarı belirlendi

Resmi Gazete'de yayımlanan karayolları motorlu araçlar zorunlu mali sorumluluk sigortasında tarife uygulama esasları hakkında yönetmelikte bazı düzenlemeler yapıldı.

Buna göre, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu (SEDDK), hasar frekansı, hasar maliyetleri ve diğer hususları göz önünde bulundurarak belirlenen bu oranı sifra kadar indirmeye veya iki katına kadar arttırmaya yetkili olacak. Önceki uygulamada SEDDK azami prim tutarlarını yüzde 50 indirim yetkisine sahipti. Yönetmelikte yapılan değişiklikle düzenlemenin yürürlüğe gireceği Mayıs ayından sonra yeni poliçelere yüzde 5 zamlı prim hesaplandıktan sonra her ay yüzde 2'lik azami artış oranı uygulanacak. SEDDK, hasarın giderilmesinde ve tazminatın ödenmesinde, orijinale eşdeğerliği belgelendirilmiş parçalar veya yeniden kullanılabilir parçaların tercih edilmesi halinde bu Yönetmelikte düzenlenen oranlara ek olarak sigorta primlerinin belirlenmesinde yüzde 20'ye kadar indirim uygulaması getirebilecek.

Yönetmelikle tablolarda yapılan düzenlemeye göre, yüzde 100 elektrikli araç sahiplerinin zorunlu trafik sigortası fiyatlaması aşamasında pozitif bir ayrışma yapılarak yüzde 10 prim indirimi uygulaması getirildi.¹¹

⁹ Hazine ve Maliye Bakanlığı (Gelir İdaresi Başkanlığı)'ndan: Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri No: 46). Resmi Gazete, Sayı: 32150. (1 Nisan 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230401-5.htm>

¹⁰ AFAD, Genel Hayata Etkili Afet Bölgesi Hk. Basın Duyurusu. (3 Nisan 2023). <https://www.afad.gov.tr/genel-hayata-etkili-afet-bolgesi-hk>

¹¹ Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasında Tarife Uygulama Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik. Resmi Gazete, Sayı: 32153. (4 Nisan 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230404-2.htm>

Deprem bölgesi Cazibe Merkezleri Programı kapsamına alındı

Cazibe Merkezleri Programı Kapsamında Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Karar'da değişiklik yapılmasına dair karar Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Karar ile Cazibe Merkezleri Programı Kapsamında Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Karar'da değişiklik yapılarak, yatırımların 6. Bölge teşvik unsurlarından yararlanmasını öngören program kapsamına deprem illeri dahil edildi. Buna göre deprem bölgesinde asgari 1,5 milyon lira tutarındaki yatırımlar, 6. Bölge teşviklerinden, 6. Bölge için öngörülen sürelerde yararlanabilecekler. Bu kapsamda yararlanılacak faiz ve kâr payı desteği sabit yatırım tutarının yüzde 10'unu aşmamak kaydıyla 30 milyon lirayı geçemeyecek. Karar öncesi kullanılan faiz ve kâr payı desteğinden yararlanılan krediler ve finansal kiralama borçlanmaları için, destek süresi sonuna kadar uygulama yapılacak.¹²

Kanunla, İcra ve İflas Kanunu'na "konutta haciz" başlıklı madde eklendi

İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Buna göre, icra müdürü, haciz yapılması talep edilen yerin konut olduğunu tespit etmesi halinde bu yerde haciz yapılmasına karar verecek ve bu kararı derhal icra mahkemesinin onayına sunacak. Mahkeme, dosyanın tevdi edildiği tarihten itibaren en geç 3 gün içinde dosya üzerinden yapacağı inceleme sonunda, haciz yapılması talep edilen yerin konut olduğunun anlaşılması halinde kararın onaylanmasına kesin olarak karar verecek. Bu kararın icra dairesine bildirilmesi üzerine haciz işlemleri yapılabilecek. Düzenlemeyle, borçlu ve aynı çatı altında yaşayan aile bireylerine ait kişisel eşya ile tüm ev eşyasının haczi yasaklanıyor.

Kira ilişkisinden kaynaklanan uyuşmazlıklar, taşınır ve taşınmazların paylaşılmasına ve ortaklığın giderilmesine ilişkin uyuşmazlıklar, Kat Mülkiyeti Kanunu'ndan kaynaklanan uyuşmazlıklar, komşu hakkından kaynaklanan uyuşmazlıklarda dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olması şartı aranacak.¹³

En düşük emekli maaşı ve bayram ikramiyesinde artış Resmi Gazete'de

En düşük emekli maaşının 7 bin 500 liraya, bayram ikramiyesinin 2 bin liraya çıkarılması ile geçici işçilere kadro düzenlemesini içeren kanun, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda yapılan değişikliklerle, gelir ve aylık ödemesi yapılanlara, bayramın içinde bulunduğu ayda gelir ve aylık alma şartıyla, Ramazan Bayramı ve Kurban Bayramı'nda ödenen 1100'er lira 2000 liraya çıkarılacak. Yaşlılık, malullük, ölüm aylığı alan emeklilere

¹² Cazibe Merkezleri Programı Kapsamında Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 7028). Resmi Gazete, Sayı: 32154. (5 Nisan 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230405-9.pdf>

¹³ 7445 İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun. Resmi Gazete, Sayı: 32154. (5 Nisan 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230405-3.htm>

ve hak sahiplerine dosya bazında 5 bin 500 lira olarak öngörülen aylık asgari ödeme tutarı 7 bin 500 liraya yükseltilecek.

Kanunla, kurumların ihtiyaçları doğrultusunda geçici işçi çalıştırma süresi de artırıldı. Buna göre geçici iş pozisyonlarında çalışanların çalışma süreleri aynı vize dönemi içinde 11 ay 29 güne kadar uzatılabilecek. Bu sürenin belirlenmesinde idare, kurum ve kuruluşun bağlı veya ilgili olduğu bakanlık yetkili olacak.¹⁴

¹⁴ 7447 İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun. Resmi Gazete, Sayı: 32154. (5 Nisan 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230405-5.htm>